

Lesson 61 A B C
Faith in the Guru

I've dared to label this lesson 61 ABC because it incorporates a story and a set of exercises for you as well. To make things easier, I've marked the sandhis bold. Please try and break the sandhis.

गुरौ निष्ठा ।

Story contributed by Smt. Shilpa Mudur (Borivli Sabha)

भद्रदायिनी नाम सरितस्तीरयासीतेक आश्रमः । तत्राङ्गिरा नामाचार्यो निवसति स्म । आश्रमस्य परिसरोऽत्यन्तः मनोहार्यासीत् । ईदृशं शान्तं रमणीयं वातावरणं वेदाध्ययनाय युक्तमासीत् । अनेके विद्यार्थिनस्तत्राध्ययनस्य हेतोर्निवसन्ति स्म । ते अङ्गिरसो वेदान् शास्त्राण्युपनिषदान् च पठन्ति स्म । तेषां शशी, देवनन्दी, अज्ञजयी च मेधाविनः । त्रयोऽपि वेदेषु , शास्त्रेषु च निपुणाः ।

एकदाङ्गिरास्तानाहूयोक्तवान् भवतां विद्यागमं दृष्ट्वाहं प्रसन्नः । अतोऽग्राभ्यासाय मया भवन्तो वृताः । किन्तु यदि काश्चन सिद्धयो लब्धव्यास्तर्हि मया निर्दिष्टं कार्यं करणीयमिति । त्रिभिर्विद्यार्थिभिः अन्वमन्यत । आचार्यस्तेभ्यस्त्रीन् लघून् कलशानयच्छत् तान् चाश्रमस्य पार्श्वस्थस्य गिरेः शिखरमनयत् । तत्र भूमौ त्रीन् वर्तुलानालिख्य तेभ्यो एकैकं स्थानं दत्तम् । हिमालयातागतात् कस्माच्चित् सन्यासिनः मया कानिचन बीजानि लब्धानि । तानि मयात्र वपितानि । प्रतिदिनमुषसि भवद्भिः सरितः पय आनीय आत्मनः स्थानमष्टाधिकशतेन पूर्णकलशैः सेक्तव्यम् । यदि अङ्कुरा रोहिष्यन्ति तदा मह्यं सूचना दातव्या इत्युक्त्वाङ्गिराः ततः प्रस्थितः ।

गुरोराज्ञा पालितव्या । अतः परेद्युरेव त्रिभिः स्वस्थानस्य सिञ्चनमारब्धम् । दिनान्यतीतानि । यद्यपि नियमानुसारसेचनं कृतं तथाप्येकोऽप्यङ्कुरो न दृष्टः । विद्यार्थिनां मनसि शङ्का जाता । गुरुणायोग्यं स्थानं न दत्तं स्यात् । अत्र बीजानि सन्ति खलु? अज्ञजयिना चिन्तितं यत् गुरुः न शङ्कनीयः । अतः सः स्वकार्यात् न विरतः । किन्तु शशी देवनन्दी चाङ्गिरसं निकषागच्छतां तं चापृच्छतां, षट् मासाभवन् । भवतो निर्देशानुसारं वयं प्रतिदिनं स्वस्थानं पयसा सिञ्चामः । किन्तु तत्र रोपस्य लक्षणमपि नास्तीति । अङ्गिराः शान्तचेतसा तौ श्रुतवान् । सस्मितं स उक्तवान् , बुद्धिमतो

विद्यार्थिन ईदृश्यपेक्षा नासीत् इति । तदनन्तरं तेन तस्मात् अधिकं साहाय्यं न दत्तम् ।
 शशिना निश्चयः कृतः यत् अधिकेन श्रमेण किं प्रयोजनम् । श्वः **प्रभृत्यहं क्षेत्रे पयो न
 निपतिष्यामीति** । देवनन्दी किञ्चित् **क्षम्यासीत्** । अत इतोऽपि कालार्थं तेन **गुरोराज्ञा**
 पालिता । अत्रान्तरे गुरुणा किमपि नूतनं
नाध्यापितम् । एतस्मात् कारणात् **शश्याश्रमात्** निर्गतः ।
 द्वे **वर्षेऽभवताम्** । इदानीं **देवनन्द्याप्याशङ्कितोऽभवत्** । अद्य यावत् किमपि बीजं
 वर्धितव्यम् । अधिकेन पयसा **बीजमेव** मृतं स्यात् इति **सोऽचिन्तयत्** । शनैः शनैः तस्य
सेचनकार्यमनियतं जातम् । **चतुर्भ्यो वर्षेभ्योऽनन्तरं** देवनन्दिनापि **प्रस्थानस्येच्छा**
 प्रकटीकृता । **अङ्गिरसानुज्ञा** दत्ता ।
अज्ञजयिनस्तु साधना नियमानुसारिणी **प्रवर्तमानासीत्** । धृतिमान् सः प्रतिदिनं
ब्रह्ममुहूर्तयुत्थाय सूर्योदयात् **प्राकष्टाधिकशतवारं** भद्रदायिन्याः सरितः **पयो गृहीत्वा**
 गिरिमारुह्य बीजानां सेचनं करोति स्म । ईदृशं **द्वादशवर्षाण्यतीतानि** । एकस्मिन् दिने तेन
 एको हरित् **बिन्दुर्दृष्टः** । ईषत् **कालानन्तरमेकः पालवो भूम्या आरोहत्** । तं
दृष्ट्वाज्ञजयिनश्चक्षुर्भ्यामश्रुधारा प्रसृता । झटिति **तेनाङ्गिरसे** शुभवार्ता कथिता ।
 अङ्गिराः उक्तवान् सा एका **विशिष्टौषधिः** (special herb) अस्ति या अनेकान् रोगान्
 निवारयति । सा **द्वादशभ्यो वर्षेभ्योऽनन्तरं** प्ररोहति । अपि तु **तस्या बीजानि** सावधानं
 रक्षितव्यानि पोषितव्यानि च । **तथाप्यस्मासु** सिद्धिप्राप्तिः सम्भवनीया । तस्याः कृते तु गुरौ
 निष्ठा **स्थापनीयाविरतसाधना** च कर्तव्या । अचिरात् फलं न प्राप्यते । अस्माभिः तु
प्रयत्नो न त्यक्तव्यः । यदा गुरुकृपा भवति तदा फलमवश्यं **लभ्यत इति** ।